

**Plán péče
o
přírodní památku
Návdavky u Němčan**

**na období
2019 - 2029**

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1479
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Návdavky u Němčan
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Okresní národní výbor ve Vyškově
číslo předpisu:	
datum platnosti předpisu:	28. 6. 1990
datum účinnosti předpisu:	1. 7. 1990

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Jihomoravský kraj
okres:	Vyškov
obec s rozšířenou působností:	Slavkov u Brna
obec s pověřeným obecním úřadem:	Slavkov u Brna
obec:	593044 Hodějvice
katastrální území:	640239 Hodějvice

Příloha M1 (*Orientační mapa s vyznačením území*)

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Katastrální území: 640239 Hodějvice

číslo parcely (KN)	číslo parcely (PK)	druh pozemku dle KN	způsob využití pozemku dle KN	číslo listu vlastnictví	výměra parcely celková dle KN (m ²)	výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
1097		trvalý travní porost		10001	4738	4738
1098/2		ostatní plocha	neplodná půda	10001	15371	15371
1098/3		ostatní plocha	neplodná půda	41	176	176
1098/4		ostatní plocha	neplodná půda	1212	165	165
1098/5		ostatní plocha	neplodná půda	709	93	93
Celkem					20543	20543

Příloha M2 (*Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma*)

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky				
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	0,4738			
orná půda				
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	1,5805		neplodná půda	1,5805
			ostatní způsoby využití	
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem	2,0543			

Výměra PP 2,0543 ha uvedená v tabulce se liší od údajů o výměře uváděných v ÚSOP AOPK ČR, kde je napsán údaj 1,5782 ha. Rozdíl je zřejmě způsoben nepřesností ve vyhlášovacím výnosu, dále pak následným přečíslováním pozemků a změnou výměr nově vymezených parcel při komplexních pozemkových úpravách.

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park:	ne
chráněná krajinná oblast:	ne
jiný typ chráněného území:	ne
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	ne
evropsky významná lokalita:	ne

1.6 Kategorie IUCN

IV - území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Vyskytují se zde rostliny z okolí zcela vymizelé v důsledku intenzivní zemědělské výroby, např. hvězdnice chlumní, zvonek moravský, a další. Lokalita je významná i výskytem teplomilného hmyzu.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
šírokolisté suché trávníky svazu <i>Cirsio-Brachypodion pinnati</i>	75	většinou zapojené trávníky s převládající válečkou prapořitou, dále se v nich hojně vyskytují kostřava žlábkatá a svízel syřišťový, místy hojně vrůstá ovsík, na svahu s převažující severní expozicí

B. rostliny

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
len žlutý (<i>Linum flavum</i>)	531 ks, fertilní, vitalita populace dobrá	C2, O	především zachovalé širokolisté suché trávníky, nejvíce ve východní a západní části území
koniklec velkokvětý (<i>Pulsatilla grandis</i>)	4 trsy, fertilní, vitalita populace slabá	C2, SO	šírokolistý suchý trávník ve východní části území, na svahu se severozápadní expozicí, plocha jen několik m ²

Informace o výskytu a početnosti jednotlivých druhů jsou uvedeny na základě vlastního pozorování (Sedláček 2018). Stupeň ohrožení: SO, O - druhy zvláště chráněné dle vyhl. 395/1992 Sb. v kategoriích silně ohrožené a ohrožené. C2 – druhy silně ohrožené dle červeného seznamu cévnatých rostlin (Grulich 2012).

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, se kterými je ZCHÚ v překryvu

A. typy přírodních stanovišť

Nejsou předmětem ochrany.

B. evropsky významné druhy a ptáci

Nejsou předmětem ochrany.

1.9 Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem ochrany na tomto zvláště chráněném území je:

- zachování teplomilných trávníků a zlepšení jejich stavu vhodným způsobem managementu
- ochrana biodiverzity území na úrovni chráněných a významných rostlinných a živočišných druhů
- obnova autoregulačních funkcí přírody a vyloučení nevhodných lidských zásahů
- eliminace ruderalních a invazních druhů rostlin

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Přírodní památka Návdavky u Němčan leží asi 400 m jihovýchodně od obce Němčany v Brankovické pahorkatině na suchém erozním svahu kopce Vinohrad se severní až severozápadní expozicí v nadmořské výšce 240 – 282 m. Tvoří ostrůvek teplomilné květeny uprostřed intenzivně zemědělsky obhospodařovaných pozemků.

Geologický podklad představují paleogenní jílovce a pískovce ždánické jednotky vnějšího flyše a neogenní vápnité jíly nebo písky karpatské předhlubně. Skalní podloží je místy překryté návěsemi spraší.

Pedologicky je území pokryto melanickými půdami, které zastupuje pararendzina typická, ojediněle i hnědozem typická.

Vegetaci tvoří především širokolisté suché trávničky svazu *Cirsio-Brachypodium pinnati*, které jsou místy nahrazeny mezofilními a xerofilními křovinami svazu *Berberidion vulgaris*, zbytky starých sadů a drobným lesíkem s lípou srdčitou.

Floristicky významné jsou zejména chráněné druhy hvězdnice chlumní (*Aster amellus*), kozinec dánský (*Astragalus danicus*), kozinec vičencovitý (*Astragalus onobrychis*), okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), len žlutý (*Linum flavum*) a koniklec velkokvětý (*Pulsatilla grandis*). Z dalších vzácnějších druhů stepních trávniček spadajících do červeného seznamu cévnatých rostlin (Grulich 2012) lze uvést např. zvonek klubkatý pomoučený (*Campanula glomerata* subsp. *farinosa*), čistec roční (*Stachys annua*), zvonek moravský (*Campanula moravica*), růži galskou (*Rosa gallica*), hlaváč šedavý (*Scabiosa canescens*), sesel roční (*Seseli annuum*) nebo violku písečnou (*Viola rupestris*).

Z hlediska fauny bezobratlých se jedná o poměrně pestrou lokalitu. Ze střevlíkovitých brouků patří k nejvýznamnějším druhy jako *Cymindis angularis*, *Pterostichus macer* nebo *Microlestes fissuralis*. K významným stepním prvkům patří hrobařík *Nicrophorus germanicus* nebo chrobák ozbrojený (*Odontaeus armiger*), dále chroustci *Holochelus aequinoctialis*, *Omaloplia nigromarginata*, chrobák *Onthophagus semicornis* nebo hnojník *Pleurophorus caesus*. Z majek byla zjištěna pouze nejhojnější majka obecná (*Meloe proscarabaeus*). K významným fytofágním druhům patří krasci *Agrylis hyperici*, *Trachys fragariae*, květomil *Omophlus proteus*, mandelinky *Coptocephala chalybaea* nebo bázlivec *Galeruca pomonae*. K zajímavým nálezům patří také rýhonosec řepný (*Asproparthenis punctiventris*) a rýhonosec *Lixus angustus*. Z významnějších modrásků byl zjištěn m. jetelový (*Polyommatus bellargus*), m. vičencový (*P. thersites*) nebo m. podobný (*Plebejus argyrognomon*). K významným druhům dále patří okáč ovsový (*Minois dryas*) a dále některé druhy vázané na teplomilné křoviny jako otakárek ovocný (*Iphiclidea podalirius*) a dva druhy ostruháčků, o. švestkový (*Satyrus pruni*) a o. kapiniový (*Satyrus acaciae*). Na lokalitě byl také zaznamenán výskyt martináče hrušňového (*Saturnia pyri*). Z dalších skupin bezobratlých se na lokalitě nepříliš hojně vyskytuje kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*). Poměrně vzácně byl zaznamenán výskyt cvrčka polního (*Gryllus campestris*), naopak hojný je cvrčivec révový (*Oecanthus pellucens*). Komplexní zoologický průzkum zaměřený na obratlovce nebyl na území dosud proveden. Uváděny jsou druhy jako ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), z ptáků ůuhýk obecný (*Lanius collurio*) a bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*).

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
koniklec velkokvětý (<i>Pulsatilla grandis</i>)	4 trsy, fertilní, vitalita populace slabá	SO	šírokolistý suchý trávník ve východní části území, na svahu se severozápadní expozicí, plocha jen několik m ²
hvězdnice chlumní (<i>Aster amellus</i>)	2890 ks, fertilní, vitalita populace silná	O	šírokolisté suché trávníky na svazích severní a severozápadní expozice, roztroušené na celém území
kozinec dánský (<i>Astragalus danicus</i>)	28 ks, fertilní, vitalita populace slabá	O	šírokolistý suchý trávník na svahu se severní expozicí ve střední části území
kozinec vičencovitý (<i>Astragalus onobrychis</i>)	25 ks, fertilní, vitalita populace slabá	O	šírokolisté suché trávníky ve východní části území, na svahu se severozápadní expozicí
okrotice bílá (<i>Cephalanthera damasonium</i>)	119 ks, fertilní, vitalita populace dobrá	O	lipový hájek ve střední části území
len žlutý (<i>Linum flavum</i>)	531 ks, fertilní, vitalita populace dobrá	O	především zachovalé širokolisté suché trávníky, nejvíce ve východní a západní části území

Přehled zvláště chráněných druhů živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
kudlanka nábožná (<i>Mantis religiosa</i>)	vzácný	KO	xerofilní a termofilní druh, obývající travnaté stepní a lesostepní lokality
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	vzácný	SO	teplé osluněné travnaté svahy
martináč hrušňový (<i>Saturnia pyri</i>)	vzácný	SO	druh s noční aktivitou, který se vyskytuje ve starých sadech, zahradách nebo světlých lesích v nejteplejších oblastech, housenky žijí na různých druzích ovocných dřevin
zlatohlávek huňatý (<i>Tropinota hirta</i>)	hojný	SO	stepní a lesostepní biotopy na vápencovém nebo sprašovém podkladu
prskavec větší (<i>Brachinus crepitans</i>)	hojný	O	typický druh otevřených suchých stanovišť v teplých oblastech, kde obývá stepní biotopy, pastviny a pole
prskavec menší (<i>Brachinus explodens</i>)	hojný	O	typický druh otevřených suchých stanovišť v teplých oblastech, kde obývá stepní biotopy, pastviny a pole
sřevlík Ullrichův (<i>Carabus ullrichi</i>)	vzácný	O	druh různých typů vlhkých stanovišť jako jsou nivní louky, vlhké lesy, remízky nebo pastviny

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
svižník polní (<i>Cicindela campestris</i>)	hojný	O	hojný a široce rozšířený druh otevřených písčitých nebo hlinitých stanovišť s řídkou vegetací
otakárek ovocný (<i>Iphiclides podalirius</i>)	hojný	O	hojný druh výslunných křovinatých strání, stepí, lesostepí a lesních lemů v teplých oblastech
ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	vzácně hnízdí	O	hnízdí na otevřených plochách s křovinami a keřovými pásy
majka obecná (<i>Meloe proscarabaeus</i>)	hojný	O	stepi, pastviny, okraje polí, úhory nebo lesní okraje
chrobák ozbrojený (<i>Odonteus armiger</i>)	vzácný	O	skrytě žijící druh vázaný na podzemní houby, obývá různé typy suchých nelesních stanovišť, zejména stepi, lesostepi a travnaté plochy
zlatohlávek skvrnitý (<i>Oxythyrea funesta</i>)	hojný	O	druh lučních biotopů
otakárek fenyklový (<i>Papilio machaon</i>)	vzácný	O	druh různých typů nelesních stanovišť
bramborníček černohlavý (<i>Saxicola torquata</i>)	nepravidelný výskyt	O	hnízdí na slunečných svazích s dostatkem křovin, hnízdo je umístěno v jamce v zemi

Informace o výskytu a početnosti jednotlivých druhů jsou uvedeny na základě vlastního pozorování (Sedláček 2018), inventarizačního průzkumu bezobratlých (Křivan 2018) a monografie Chráněná území ČR, Brněnsko (Mackovčin 2007). Stupeň ohrožení: KO, SO, O - druhy zvláště chráněné dle vyhl. 395/1992 Sb. v kategoriích kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Počátky ochrany přírody na území dnešní přírodní památky jsou datovány do roku 1990, kdy byl vyhláškou Okresního národního výboru ve Vyškově zřízen chráněný přírodní výtvar Návdavky u Němčan a zároveň byly stanoveny základní ochranné podmínky k jeho zabezpečení. Po roce 1992 bylo území převedeno na základě § 90 odst. 7, zákona č. 114/1992 Sb. do kategorie přírodní památka. Tato ochrana platí na lokalitě až dodnes.

S prvními ochrannými opatřeními v podobě sečení a vyřezávání náletu dřevin, jejichž cílem bylo nahradit původní zemědělské obhospodařování, se na lokalitě započalo koncem 20. století. Tento management je na lokalitě prováděn až do současnosti, díky čemuž se zde dochovaly hodnotné stepní trávníky s řadou vzácných druhů rostlin a živočichů.

b) zemědělské hospodaření

Díky svažitému terénu, který je nevhodný pro zemědělské obhospodařování, nebylo v minulosti území rozoráno a přeměněno v pole, ale sloužilo pravděpodobně jako extenzivní pastvina nebo sad. Tuto skutečnost dokládají také snímky z roku 1953 (Cenia 2010). Výjimku tvoří plochá severozápadní část území, která byla v 50. letech minulého století využívána jako drobné poličko, což je patrné až dodnes.

Negativní vlivy:

splachy živin – v minulosti bylo v jihozápadní části nad horní hranou lokality zřízeno polní hnojiště. Splachy z něj způsobovaly značnou eutrofizaci západní části přírodní památky. Tento negativní vliv se zde projevuje ještě v současné době zejména ochuzením druhové skladby a převahou konkurenčně silných nitrofilních druhů. Splachy z okolních polí se podařilo eliminovat zatravněním plochy nad horní hranou svahu, přispívá k tomu také asfaltová cesta zbudovaná nad lokalitou asi 15 m od jižní hranice přírodní památky.

c) myslivost

Území přírodní památky představuje izolovanou enklávu uprostřed obdělávané zemědělské půdy, proto tvoří významné refugium pro drobnou zvěř, jako jsou zajíc polní a bažant obecný. Lokalita spadá do honitby Hodějice CZ6215110011.

Potenciální ohrožující vlivy:

budování zařízení pro přikrmování zvěře - způsobují obohacování blízkého okolí živinami a mohou být také zdrojem semen zavlečených ruderalních druhů například v dováženém seně nebo krmivu.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Plán péče o přírodní památku Návdavky u Němčan na období 2011 – 2020, Sedláček V., 2010

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Lesní pozemky nejsou součástí přírodní památky.

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Rybníky, vodní nádrže a toky nejsou součástí přírodní památky.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Útvary neživé přírody nejsou předmětem ochrany v přírodní památce a z ochrannářského hlediska nejsou významné.

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

V přírodní památce jsou vymezeny dílčí nelesní plochy (č. 1 až 6), které tvoří suché trávníky, degradované suché trávníky, políčko, lipový hájek, křoviny a zarostlé sady.

Příloha T1 (*Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich*)

Příloha M3 (*Mapa dílčích ploch a objektů*)

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

V minulém plánu péče na období 2011 – 2020 jsou navržena vhodná ochrannářská opatření v podobě kombinace pravidelného sečení a pastvy a občasného vyřezávání náletu

dřevin. Pro zvýšení pestrosti travobylinných společenstev a z důvodu ochrany hmyzu bylo doporučeno ponechávání části ploch neposečených a doplnění péče o maloplošné narušování půdního povrchu.

Z navržených opatření bylo v průběhu platnosti předchozího plánu péče realizováno pravidelné každoroční kosení s ponecháváním nesečených ploch a občasné redukce dřevin, díky čemuž se na lokalitě dochovaly stepní trávníky v relativně dobrém stavu. Zásahy jako pastva a narušování půdního povrchu uskutečněny nebyly, jedná se však o žádoucí způsoby managementu, které mohou být uplatněny v následujícím období.

V hodnotném společenstvu širokolistých suchých trávníků na dílčí ploše 1 bylo v minulém plánu péče navrženo sečení již od května. Vzhledem k tomu, že většina chráněných a ohrožených stepních druhů kvete v květnu a červnu, je vhodnější na této ploše načasovat sečení nebo pastvu až na druhou polovinu července po jejich odkvětu a vyplození. Tento termín také souhlasí se zásadami péče o širokolisté suché trávníky (Háková 2004).

Z důvodu zvýšené eutrofizace stepních biotopů a šíření ovsíku vyvýšeného je nutné nadále provádět každoroční sečení nebo pastvu. Pásky či ostrůvky bez sečení má smysl ponechávat pouze v hodnotnější části suchých trávníků (dílní plocha 1), i zde je však vhodné uskutečnit jejich dosečení nebo pastvu otav v září nebo říjnu a tím bránit hromadění živin na stanovišti. Na degradovaných místech s dominancí ovsíku vyvýšeného (dílní plocha 2) by měla být hlavním cílem redukce ovsíku a dalších nitrofilních druhů, proto je zde možné provádět pastvu a sečení celoplošně, optimálně dvakrát ročně. Termín zásahu je třeba zvolit před odkvětem ovsíku.

Na bývalém poličku v severozápadní části (dílní plocha 3), kde je snaha o zvýšení pestrosti rostlinného společenstva a návrat druhů z okolních hodnotných stepních ploch, je žádoucí management doplnit o rozprostření posečené hmoty, což v bývalém plánu péče navrženo nebylo.

Nálety dřevin a křoviny na dílních plochách 5 a 6 je možné více redukovat ve prospěch stepních trávníků, naopak lipový háj na dílní ploše 4 je vhodné ponechat, popř. provést jeho mírné prosvětlení. Křoviny je žádoucí zachovat zejména při okrajích lokality, kde vytvářejí ochranný lem před negativními vlivy z okolí. Jednotlivé starší ovocné stromy je vhodné ponechávat.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Na lokalitě se nepředpokládá žádný významný konflikt zájmů mezi jednotlivými předměty ochrany. V případě, že by ke konfliktu zájmů přece jen došlo, je třeba upřednostnit ochranu teplomilných travobylinných společenstev, na které jsou vázány chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o nelesní pozemky

Rámcová směrnice péče o nelesní pozemky

Typ managementu	sečení s odklizením posečené hmoty
Vhodný interval	1x až 2x ročně
Minimální interval	1x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	kosa, křovinořez, motorová kosa, samohybná lehká technika
Kalendář pro management	V - X
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - interval sečení je třeba zvolit dle výšky, hustoty a zapojení travního porostu - termín seče je v hodnotných travobylinných společenstvech (dílčí plocha 1) zapotřebí načasovat nejdříve na druhou polovinu července, po odkvětu většiny chráněných a ohrožených druhů rostlin - alespoň 1/3 plochy hodnotných lučních společenstev (dílčí plocha 1) je vhodné ponechat neposečenou, mozaikovitá seč, z důvodu vysemenění později kvetoucích druhů rostlin a ochrany některých druhů hmyzu a pavoukoců, sečení na ponechaných místech provést až v pozdním letním období (v září nebo říjnu), později sečené plochy je nutné v jednotlivých letech střídat - po seči je zapotřebí odstranit posečenou hmotu z plochy přírodní památky - počet sečí je třeba zvýšit zejména na více eutrofizovaných plochách, kde se šíří ovsík vyvýšený - je vhodné kombinovat s pastvou

Typ managementu	extenzivní pastva
Vhodný interval	1x za 1 - 2 roky
Minimální interval	není stanoven
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ovce, kozy
Kalendář pro management	V - X
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - intenzitu pastvy je třeba zvolit dle výšky, hustoty a zapojení travního porostu, na místech, kde nedochází k výrazné eutrofizaci nebo ruderalizaci, bude prováděna extenzivní pastva, na eutrofizovaných místech může být zvolena více intenzivní pastva - pastvu je v hodnotných travobylinných společenstvech (dílčí plocha 1) zapotřebí načasovat nejdříve na druhou polovinu července po odkvětu většiny chráněných a ohrožených druhů rostlin - alespoň 1/3 plochy hodnotných lučních společenstev (dílčí plocha 1) je vhodné ponechat nepasenou (pastva v

	<p>menších ohradnicích) a zásah provést až v pozdně letním období (v září nebo říjnu), pozdně pasené plochy je nutné v jednotlivých letech střídat</p> <ul style="list-style-type: none"> - po skončení pastvy je nutné pokosení nedopasků - pastvu je vhodné kombinovat se sečením
--	---

Typ managementu	vyřezání náletu dřevin
Vhodný interval	1x za 1 - 10 let
Minimální interval	není stanoven
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez, motorová pila
Kalendář pro management	VIII - II
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - vyřezání dřevin z travobylinných společenstev, zásah se může v případě zarůstání dřevinami do budoucna opakovat - po zásahu je třeba ošetřit pařezy herbicidem proti zmlazování a odstraňovat kořenové výmladky

Typ managementu	narušení půdního povrchu
Vhodný interval	1x za 1 - 10 let
Minimální interval	není stanoven
Prac. nástroj / hosp. zvíře	hrábě, motyka, smyk, brány
Kalendář pro management	II - III
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - jde o pomístní maloplošné narušování půdního povrchu z důvodu šíření konkurenčně méně schopných bylinných druhů, nebo pokud to vyžaduje ochrana některých druhů hmyzu a pavoukoců - je vhodné provádět na plochách se souvislým travním drnem jako doplňkový management sečení, především při absenci pastvy, způsobuje rozrušování souvislého travního porostu a podporuje uchycení krátkověkých dvouděložných druhů, zároveň zvyšuje možnost generativního rozmnožování rostlin - bude provedeno pouze na vybraných plochách

Typ managementu	rozprostření posečené hmoty
Vhodný interval	1x za 1 - 10 let
Minimální interval	není stanoven
Prac. nástroj / hosp. zvíře	hrábě, vidle
Kalendář pro management	VII - IX
Upřesňující podmínky	<ul style="list-style-type: none"> - rozprostření posečené hmoty z okolních hodnotných suchých trávníků vyskytujících se na lokalitě z důvodu vysemenění rostlin a zvýšení pestrosti lučních společenstev - posečená hmota bude na ploše ponechána 2 až 4 týdny, následně vyhrabána a odstraněna z plochy přírodní památky - je třeba použít travobylinnou hmotu z trávníků, které nejsou degradovány vrůstáním ovsíku vyvýšeného a jiných rudérálních druhů

Typ managementu	asanace křovin
Vhodný interval	jednorázový zásah
Minimální interval	není stanoven
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez, motorová pila
Kalendář pro management	X - II
Upřesňující podmínky	- jednorázové vyřezání přestárých a předrůstajících keřů, prosvětlení přehoustlých křovin a likvidace expandujících dřevin do lučních společenstev za účelem stabilizace a ozdravení křovin - po zásahu je třeba ošetřit pařezy herbicidem proti zmlazování a odstraňovat kořenové výmladky

Typ managementu	prosvětlení náletu dřevin
Vhodný interval	jednorázový zásah
Minimální interval	není stanoven
Prac. nástroj / hosp. zvíře	motorová pila
Kalendář pro management	X - II
Upřesňující podmínky	- prosvětlení vzrostlého porostu lípy srdčité, mírný zásah - odstranění pokácené dřevní hmoty a zbytků po těžbě

Typ managementu	odstranění zbytků oplocení
Vhodný interval	jednorázový zásah
Minimální interval	není stanoven
Prac. nástroj / hosp. zvíře	
Kalendář pro management	není stanoven
Upřesňující podmínky	- likvidace zbytků drátěného oplocení a jejich odstranění z přírodní památky

b) péče o rostliny

1. Většina druhů rostlin, které jsou na lokalitě předmětem ochrany, je vázána na trávníky stepního charakteru, proto je třeba tato společenstva nadále udržovat vhodným managementem v podobě sečení a odstraňování křovin.
2. Z důvodu zvýšení pestrosti lučního společenstva je optimální sečení v některých letech kombinovat s extenzivní pastvou ovci a koz, která se projevuje potlačením vysokých trav ve prospěch nižších druhů rostlin náročnějších na světlo, pasoucí se zvířata navíc rozvolňují zapojenou travní vegetaci a narušováním půdy napomáhají generativnímu rozmnožování rostlin.
3. Sečení a pastvu je vhodné načasovat až na druhou polovinu července po odkvětu většiny chráněných a ohrožených druhů rostlin kvetoucích především v červnu, jako jsou např. kozinec dánský, kozinec vičencovitý a len žlutý.
4. Alespoň část suchých trávníků bez zřetelné degradace a vrůstání ovsíku je třeba každoročně ponechat bez zásahu, aby mohly vysemenit později kvetoucí druhy rostlin např. hvězdnice chlumní, hlaváč šedavý, zvonek moravský, oman mečolistý a sesel roční a sečení provést až v pozdně letním období (září – říjen). Plochy s tzv. fázovým posunem seče je vhodné v jednotlivých letech obměňovat.
5. Plochy s převládajícím ovsíkem vyvýšeným je nutné sekat dvakrát ročně, první seč je vhodné načasovat na konec května nebo začátek června před odkvětem ovsíku a druhou

seč provést v srpnu nebo září po jeho opětovném obražení. Účelem je zabránit generativnímu rozmnožování ovsíku a snížit eutrofizaci stanoviště, což jsou rozhodující faktory, které přispívají k jeho šíření.

6. Pro zlepšení generativního rozmnožování chráněných a ohrožených druhů rostlin, zejména v případě absence pastvy, je žádoucí provádět pomístní maloplošné narušování půdního povrchu, plošky s rozvoněnou vegetací a obnaženým povrchem půdy jsou vhodné pro úspěšné uchycení jejich semen.
7. Z důvodu ochrany okrotice bílé, která vyžaduje alespoň částečné zastínění, je třeba zachovat lipový hájek ve střední části lokality (dílčí plocha 4), v němž se vyskytuje.
8. Porosty růže galské je žádoucí postupně obnovovat a podpořit jejich vegetativní rozmnožování vyřezáním části porostu. Toto opatření je třeba opakovat po delším časovém intervalu (alespoň 10 let), při pravidelném sečení se jim tedy vyhnout.
9. Na bývalém políčku s dosetými travinami (dílčí plocha 3) je možné se pokusit o šíření stepních druhů z okolních ploch. Toho lze docílit opakovaným rozprostřením posečené hmoty z hodnotných stepních trávníků nacházejících se na lokalitě. Posečenou hmotu je zde vhodné ponechat po dobu přibližně dvou týdnů, poté je nezbytné ji shrabat a odstranit z plochy.

c) péče o živočichy

1. Lokalita v některých částech zarůstá náletem křovin a bylo by vhodné provést jeho prořezání, které by umožnilo lepší provádění další péče v podobě kosení či pastvy.
2. Lipový háj ve střední části se navrhuje ponechat, protože kvetoucí lípy jsou významným zdrojem nektaru pro hmyz a v podrostu se vyskytují některé významnější druhy rostlin.
3. Kosení by mělo probíhat v širším časovém rozmezí a mělo by být prováděno mozaikovitě s ponecháním květnatých a vegetačně stabilních ploch bez zásahu.
4. Pokud by se uvažovalo o využití pastvy, bylo by vhodné pást lokalitu v menších oplůtcích po částech a v každé sezóně vynechat z pastvy zhruba 1/3 území.
5. Jako vhodné opatření pro podporu společenstev narušovaných ploch s řídkou vegetací by bylo vhodné např. občasné narušení okrajového pásu podél příjezdové cesty na jižním okraji území.
6. Pro druhy ptáků, jako např. ůuhýk obecný, bramborníček černohlavý je třeba zachovat část křovin, které slouží jako jejich vhodný biotop a místo úkrytu.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) nelesní pozemky

Na dílčích nelesních plochách definovaných v kapitole 2.4.4 jsou uvedeny všechny způsoby hospodaření vhodné pro péči o společenstva rostlin a živočichů vyskytující se na lokalitě. Jsou zde uvedena doporučená opatření, která je možno na jednotlivých plochách uplatnit, povinností orgánu ochrany přírody však není všechna uvedená opatření realizovat.

Příloha T1 (*Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich*)

Příloha M3 (*Mapa dílčích ploch a objektů*)

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo vymezené jako 50 m široké území podél hranice přírodní památky tvoří především intenzivně obhospodařované polní kultury, v menší míře trávnický a úhory na bývalých extenzivně obhospodařovaných políčkách. Na polích je vhodné prosazovat ekologicky šetrné hospodaření bez nadměrného hnojení a používání chemických prostředků. Trávnický a úhory je optimální udržovat sečením nebo pastvou, aby se z nich nestávala ložiska pro šíření nitrofilních druhů. Možná je též obnova extenzivního zemědělského využívání na těchto pozemcích.

3.3. Zaměření a vyznačení území v terénu

Hranice přírodní památky je dostatečně vyznačena zachovalým hraničním pruhovým značením a šesti hraničními tabulemi, z nichž čtyři jsou umístěny v rozích a dvě uprostřed podélného okraje ZCHÚ.

Pro období platnosti plánu péče se navrhuje:

- průběžná kontrola a údržba stavu hraničnicků a hraničního pruhového značení, které vymezují v terénu hranici území
- údržba stávajících hraničních tabulí

3.4. Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

V období platnosti plánu péče se nenavrhují žádné změny hranic přírodní památky a jejího ochranného pásma ani žádná jiná administrativně-správní opatření.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Vrcholová louka navazující na ZCHÚ v jeho jihovýchodní části je vedena jako startovací místo pro paragliding. V současné době však nejsou v souvislosti s touto činností pozorovány žádné negativní vlivy, proto není nutné ji omezovat či zakazovat.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Ve vrcholové části svahu na jihovýchodním okraji území je možné umístit informační tabuli s popisem přírodní památky a jejích předmětů ochrany. Jiné návrhy na vzdělávací využití území se v současnosti nenavrhují, je možné je však doplnit dle aktuální potřeby v průběhu období platnosti plánu péče.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring

Na území přírodní památky Návdavky u Němčan je vhodné zabezpečit průzkum, výzkum a monitoring v následujících oblastech:

- aktualizovat inventarizační průzkum vyšších rostlin
- aktualizovat inventarizační průzkum klíčových skupin hmyzu (především řády Lepidoptera, Coleoptera)
- provést průzkum obratlovců (především ptáků a plazů)

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
inventarizace hlavních předmětů ochrany – 3 IP		60 000
prosvětlení náletu dřevin		10 000
asanace křovin		10 000
odstranění zbytků oplocení		2 000
údržba pruhového značení a hraničníků		5 000
údržba hraničních tabulí		10 000
umístění informační tabule		10 000
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)		107 000
Opakované zásahy		
sečení s odklizením posečené hmoty nebo extenzivní pastva ovcí a koz – 1,66 ha	60 000	600 000
vyřezání náletu dřevin	10 000	100 000
narušení půdního povrchu	1 000	10 000
rozprostření posečené hmoty	4 000	40 000
Opakované zásahy celkem (Kč)	75 000	750 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)		857 000

4.2 Použité podklady a zdroje informací

AOPK ČR, 2018: Digitální registr ÚSOP. – URL: <http://drusop.nature.cz>.

Cenia, 2010: Historická ortofotomapa, podkladové letecké snímky poskytl VGHMÚř Dobruška, © MO ČR 2009. – URL: <http://kontaminace.cenia.cz>.

Grulich V., 2012: Červený seznam cévnatých rostlin České republiky: třetí vydání – Preslia 84: 631 – 645.

Háková A., Klaudiusová A., Sádlo J., 2004: Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000, Planeta XII, 8/2004 - Ministerstvo životního prostředí, Praha.

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., 2001: Katalog biotopů České republiky. - Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Křivan V., 2018: Průzkum vybraných skupin bezobratlých v PP Návdavky u Němčan. - ZO ČSOP Kněžice. - Ms. [Depon. in: Krajský úřad Jihomoravského kraje.]

Mackovčín P., Jatiová M., Demek J., Slavík P. a kol., 2007: Chráněná území ČR, svazek IX. Brněnsko. - Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha.

Sedláček V., 2010: Plán péče o přírodní památku Návdavky u Němčan na období 2011 – 2020. - Ms. [Depon. in: Krajský úřad Jihomoravského kraje.]

Sedláček V., 2018: Inventarizační průzkum přírodní památky Návdavky u Němčan. - Ms. [Depon in: KÚ Jihomoravského kraje].

Vyhláška č. 395/1992 Sb.

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Mapové podklady

Katastrální mapa - Mapový podklad © 2018 ČÚZK

WMS - Ortofoto © Český úřad zeměměřický a katastrální.

WMS - ZM25 © Český úřad zeměměřický a katastrální.

4.3 Seznam používaných zkratk

V textu plánu péče jsou použity následující zkratky:

zkratka	obsah zkratky	předpis definující zkratku
C2	silně ohrožený druh	Červený seznam cévnatých rostlin
EVL	evropsky významná lokalita	
IP	inventarizační průzkum	
IUCN	mezinárodní unie na ochranu přírody	
KO	kriticky ohrožený druh	Vyhláška č. 395/1992 Sb.
KN	katastr nemovitostí	
OP	ochranné pásmo	
O	ohrožený druh	Vyhláška č. 395/1992 Sb.
PK	pozemkový katastr	
PO	ptačí oblast	
PP	přírodní památka	
SO	silně ohrožený druh	Vyhláška č. 395/1992 Sb.
ÚSOP	ústřední seznam ochrany přírody	
ZCHÚ	zvláště chráněné území	

4.4 Plán péče zpracoval

RNDr. Vojtěch Sedláček

Sušice 139

571 01 Moravská Třebová

V Moravské Třebové dne 6. 11. 2018.

5. Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	2
1.1 Základní identifikační údaje	2
1.2 Údaje o lokalizaci území	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	2
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	3
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	3
1.7.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav	4
1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, se kterými je ZCHÚ v překryvu	4
1.9 Cíl ochrany	4
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	5
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	5
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti	7
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	8
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	8
2.4.1 Základní údaje o lesích	8
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	8
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	8
2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích	8
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup	8
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	9
3. Plán zásahů a opatření	10
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	10
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	10
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	13
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	14
3.3. Zaměření a vyznačení území v terénu	14
3.4. Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	14
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	14
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území	14
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring	14
4. Závěrečné údaje	15
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)	15
4.2 Použité podklady a zdroje informací	15
4.3 Seznam používaných zkratk	16
4.4 Plán péče zpracoval	16

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy

Tabulky: Příloha T1 - **Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.4 a 3.1.2)

Mapy: Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 - **Mapa dílčích ploch a objektů**

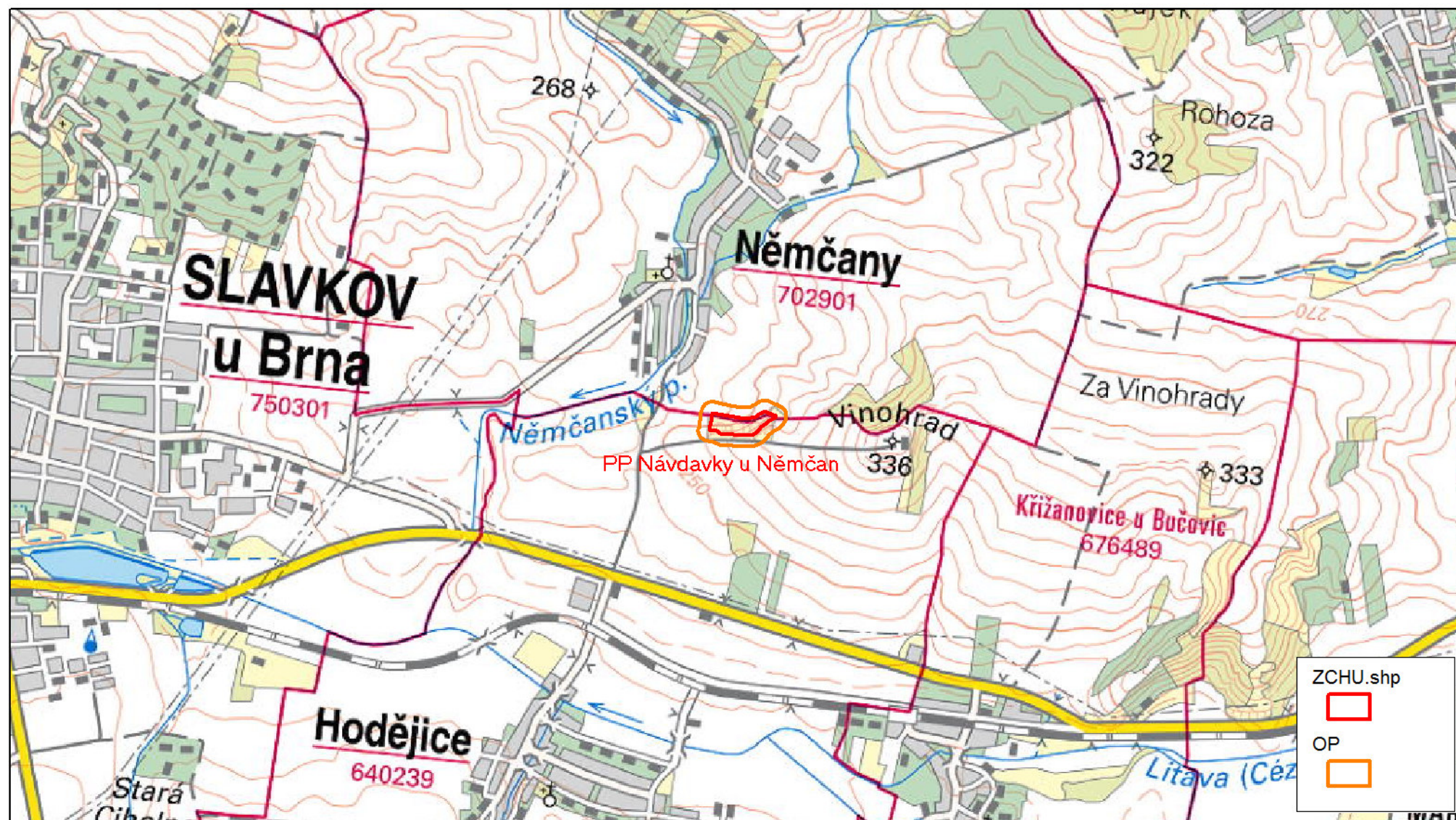
Příloha T1 - Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	suché trávníky	0,61	Zachovalé širokolisté suché trávníky na svahu se severní až severozápadní expozicí ve východní části, v menší míře též ve střední a jihozápadní části PP Návdavky u Němčan, převládá válečka prapořitá, hojně kostřava žlábkatá, svízel syřišřový a hvězdnice chlumní. Cílem péče je zachování širokolistých suchých trávníků.	Sečení s odklizením posečené hmoty Extenzivní pastva Vyřezání náletu dřevin Narušení půdního povrchu	1 2 2 3	VII - X VII - X VIII - II II - III	1x ročně 1x za 1 - 2 roky 1x za 1 - 10 let 1x za 1 - 10 let
2	degradované suché trávníky	0,72	Degradované širokolisté suché trávníky na svahu s převažující severní expozicí, v západní, střední a jihovýchodní části PP Návdavky u Němčan, převládá ovsík vyvýšený, místy častá válečka prapořitá. Cílem je potlačení ovsíku a zlepšení stavu suchých trávníků.	Sečení s odklizením posečené hmoty Extenzivní pastva Vyřezání náletu dřevin	1 2 2	V - X V - X VIII - II	1x až 2x ročně 1x za 1 - 2 roky 1x za 1 - 10 let
3	políčko	0,33	Bývalé políčko a v minulosti dosetá louka na mírném svahu s převažující severní expozicí v severozápadní části PP Návdavky u Němčan, šíří se stepní druhy, převažuje válečka prapořitá, hojně lipnice úzkolistá, kostřava žlábkatá a ovsík vyvýšený. Cílem je zlepšení stavu suchých trávníků.	Sečení s odklizením posečené hmoty Extenzivní pastva Vyřezání náletu dřevin Narušení půdního povrchu Rozproštění posečené hmoty	1 2 2 2 2	V - X V - X VIII - II II - III VII - IX	1x ročně 1x za 1 - 2 roky 1x za 1 - 10 let 1x za 1 - 10 let 1x za 1 - 10 let
4	lipový hájek	0,10	Světlý hájek s dominancí lípy srdčité ve střední části PP Návdavky u Němčan, keřové patro chybí, v bylinném patře hojně válečka prapořitá, zvonek řepkovitý a kuklík městský, početná populace okrotice bílé. Cílem je zachování lipového porostu.	Prosvětlení náletu dřevin	3	X - II	jednorázový zásah

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
5	křoviny	0,19	Křoviny s dominancí trnky obecné, vyskytují se roztroušeně na celém území PP Návdavky u Němčan, zejména při jeho okrajích, v bylinném patře je hojný zvonek řepkovitý, místy jsou časté kuklík městský a svízel přítula. Cílem péče je částečné zachování křovin, jejich ozdravení a stabilizace.	Asanace křovin	3	X - II	jednorázový zásah
6	zarostlé sady	0,10	Bývalé třešňové sady v severozápadní části PP Návdavky u Němčan zarostlé náletem dřevin, především javorem babykou a lípou srdčitou, keřové patro částečně vyvinuto, bylinné patro sporadické, zachovány zbytky oplocení. Možné ponechat nebo redukovat ve prospěch suchých trávníků.	Odstranění zbytků oplocení	2	není stanoven	jednorázový zásah

V tabulce jsou uvedeny tyto stupně naléhavosti:

1. stupeň – zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany)
2. stupeň – zásah vhodný
3. stupeň – zásah odložitelný

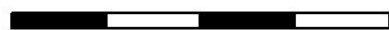

1 km

1 : 25000

Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

100 m

1 : 2000

Příloha M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

